Politikpapir 1: Unge og Demokrati

Demokratiet er en af de mest centrale værdier i vores samfund. Det er ikke kun en styreform, men en kultur, som skal læres, opleves og leves i hver generation. For unge er mødet med demokratiet afgørende – både for deres dannelse som borgere og for demokratiets bæredygtighed i fremtiden.

Vi mener, at unge skal være medskabere af demokratiet. Det kræver, at vi går længere end blot at tale om demokrati i klasselokalet – unge skal opleve det i praksis. Derfor er det afgørende, at der skabes stærke rammer for ungeinddragelse lokalt, regionalt og nationalt, og at unge får reelle rettigheder og muligheder for at påvirke beslutninger, der angår dem.

DERFOR MENER NAU AT...

Ungdomsråd skal være lovpligtige. Alle kommuner skal have et ungdomsråd, der sikres mandat, ressourcer og sekretariatsbetjening. Men vi understreger, at unge ikke kun skal inddrages i "ungepolitikker" **– unge skal høres på alle områder**, fordi alt i samfundet har relevans for unge. Ungdomsråd og andre ungeorganer skal derfor have høringsret og mulighed for at stille forslag på tværs af alle politiske emner.

Ungdomsråd skal have indstillingsret. Det betyder, at ungdomsråd ikke kun kan udtale sig, men også aktivt sætte punkter på den politiske dagsorden lokalt.

Deltagende budgettering. Kommuner skal afsætte midler, hvor unge selv kan prioritere og beslutte, hvordan pengene bruges. Det skaber ejerskab og konkret indflydelse.

Ungeborgerhøringer. Kommuner skal forpligtes til at afholde ungeborgerhøringer om større spørgsmål, der påvirker unges liv. Høringerne skal kobles til ungdomsrådet, så der bygges bro mellem bred inddragelse og det repræsentative ungdomsorgan.

Politisk fravær. Unge skal kunne få godskrevet fravær i skolen, når de deltager i demokratiske aktiviteter som ungdomsråd, høringer eller møder med politikere. Konkret ønsker vi en ordning med **10% lovligt politisk fravær**, ligesom i Norge, så det er muligt at kombinere uddannelse med demokratisk engagement uden at blive straffet for det.

Ungdomsforeninger skal sikres mødesteder. Foreninger og uformelle fællesskaber blandt unge skal have adgang til fysiske rammer, hvor de kan mødes, organisere sig og skabe aktiviteter. Det er en forudsætning for levende lokalt demokrati.

Regionale og nationale ungdomsråd. Ud over de lokale råd skal der oprettes regionale og et nationalt ungdomsråd, der repræsenterer ungdommen bredt og inkluderer både organiserede og ikke-organiserede unge.

Demokrati i uddannelserne. Demokrati skal være et gennemgående fagligt element i både folkeskole og ungdomsuddannelser. Undervisningen skal afspejle virkeligheden og kobles til konkrete muligheder for lokal inddragelse.

Styrkelse af minoriteters inddragelse. Demokrati skal være for alle. Derfor skal særlige inddragelsesinitiativer for grupper som unge med handicap og andre marginaliserede grupper sikres og styrkes.

Vi ønsker et demokrati, hvor alle unge oplever, at de kan få reel indflydelse – uanset om de engagerer sig gennem ungdomsråd, foreninger, skolen eller andre former for deltagelse. Demokratiet skal ikke blot være noget, vi taler om – det skal være noget, unge lever og former sammen med resten af samfundet.

Dette politikpapir er gældende fra sin vedtagelse på Netværket af Ungdomsråds Landsmøde 2025 og udløber ved Netværket af Ungdomsråds Landsmøde 2029.